

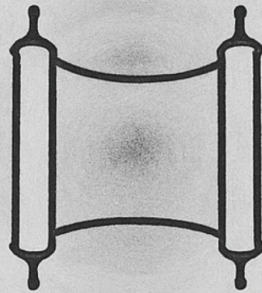
בס"ד

Tzemach Tzedek

Ohr HaTorah

Pesach 5594/1834

הָא לַחֲמָא עֲנִיא

Dedicated To:

לע"נ

רבי מנחם מנדל בן רבי שלום שכנא

הילולא י"ג ניסן

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לחמא עניא 5594/1834

Introduction

Tzemach Tzedek (1789–1866) was the third Rebbe of Chabad-Lubavitch, a towering halachic authority and deep Chassidic thinker who expanded the teachings of Chabad into vast, structured systems of divine service. In this maamar on Pesach, he redefines Yetzias Mitzrayim not as a past historical event, but as an ongoing inner process of breaking limitations through bittul (self-nullification), ahavah (love), and the dynamic interplay between iskafya (subjugation) and is'hapcha (transformation), culminating in receiving the Torah.

(א)

(Pesach Holiday of the year 5594/1834)

(חג הפסח דשנת תקצד"ו"ק)

"This is the bread of affliction that our forefathers ate in the land of Egypt..." behold, the question is mentioned in the books: What is the meaning of "that our forefathers ate in the land of Egypt"? After all, the baking of the dough [into matzah] only occurred after the Exodus! And their explanation is forced (see Rada"l).

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כו'. הנה נזכר הקשוא בספרים מהו די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים, הלא ויאפו את הבצק לא הנה אלא (אחר יציא"מ, ותרוצם דחוק (ע' בהרד"א

Furthermore, it is difficult, for in Parshas Re'eh, where the term "poor man's bread" is mentioned, it says "poor man's bread, because you left Egypt in haste," and Rashi explains: the dough did not have time to rise.

ועוד קשה דכפ' ראה שזכר שם לחם עני, נאמר: לחם עני פי בחפזון יצאת מארץ מצרים, ופירש רש"י: ולא הספיק הבצק להחמין

Thus it is explicit, as above, that the matzah called "poor man's bread" is that which they ate after leaving Egypt. So it is difficult: what is meant by "that they ate in the land of Egypt"?

אם כן מבאר כנ"ל דהמצה שנקראת לחם עני הינו מה שאכלו כשיצאו ממצרים, ואם כן קשה מה 'שנאמר די אכלו כו' בארעא דמצרים כו'

And behold, to understand this, we must first preface the concept of the Exodus from Egypt that every day, a person is obligated to see himself as though he today went out from Egypt.

והנה להבין זה יש להקדים תחלה ענין יציאת מצרים שבכל יום חייב אדם לראות את עצמו כאילו היום יצא ממצרים.

And that we also mention the Exodus from Egypt in the Shema, both in the morning and evening.

וגם שמזכירים יציא"מ בקריאת שמע בבקר ובערב

Also, the question raised in the book Avodas HaKodesh (brought in the Shelah): that the Torah attributes all the commandments as "a remembrance of the Exodus from Egypt," but the Torah preceded the world by 2,000 years!

וגם ענין הקשוא שהקשה בספר עבודת הקדש ומביאו בשל"ה, שהתורה ייחסה כל המצוות "זכר ליציאת מצרים" כו', והלא התורה קדמה אלפים! שנה לבריאת העולם

And certainly, even if there had not been the Egyptian exile and enslavement, the detailed commandments and festivals written [in the Torah] would not be nullified (see there).

ובודאי אפלו אם לא הנה גלות ושעבוד מצרים, לא בטלו פרטי המצוות הכתובים והמועדים כו' יע"ש

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

However, the matter [is understood] as explained above regarding the two paragraphs of the Shema: "Shema" and "Vehaya im Shamo'a," which are [respectively] the acceptance of the yoke of Heaven, and the acceptance of the yoke of commandments.

אָבֿל הֶעֱנָן דִּמְבֿאָר לְמַעַלָּה בְּעֵנָן ב' פְּרָשִׁיּוֹת דְּק"ש: שְׁמַע וְהָיָה אִם שְׁמוּעַ שְׁהֵם קִבְּלַת עַל מְלָכוֹת שְׁמַיִם וְקִבְּלַת עַל מִצְוֹת.

For the aspect of accepting the yoke of Heaven refers to the attribute of Malchus (Kingship) of the Infinite One (Ein Sof), and this is the aspect of "Sovev Kol Almin" (He encompasses all worlds) higher than the aspect of light that is enclosed within vessels of Atzilus...

שְׁבַחֲנִינָת קִבְּלַת עַל מְלָכוֹת שְׁמַיִם הִיא בְּחִינַת מְלָכוֹת דְּאִין סוֹף, וְהִיא בְּחִינַת סוֹבֵב כָּל עֲלָמִין שְׁלִמְעָלָה... מִבְּחִינַת הָאוֹרוֹת הַמְתַּלְבְּשִׁים בְּכֵלִים דְּאִצְיָלוֹת

...which is the aspect of "Ohr Pnimi" (inner light), where the vessels limit the light as it says "Shiur Komah: 236,000" [a reference to Divine measures]. And this is the aspect of "Memalei Kol Almin" (He fills all worlds).

שְׁוָהוּ בְּחִינַת אוֹר פְּנִימִי שֶׁהַכֵּלִים מְגַבִּילִים אֹת... הָאוֹר, כְּמֵאמֶר "שְׁעוֹר קוֹמָה: רל"ו אֲלָפִים", וְזֶהוּ בְּחִינַת מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין

But the aspect of Malchus Shamayim Shamayim (Heaven) implies surrounding refers to Sovev Kol Almin, which is not contained in any vessel.

אָבֿל בְּחִינַת מְלָכוֹת שְׁמַיִם שְׁמַיִם לְשׁוֹן מְקִיף הִיא בְּחִינַת סוֹבֵב כָּל עֲלָמִין שְׁאִינוּ נִתְגַּלָּה בְּשׁוּם כֵּלִי

And from contemplation and revelation of this aspect in the soul comes love in the level of "with all your might" boundless, beyond what the soul can bear.

וּמֵהִתְבּוֹנְנוֹת וּגְלוּי בְּחִינָה זֹו בְּנִפְשׁ נִמְשָׁף הָאֵהָבָה בְּבְחִינַת "כָּכֵל מְאֹדָה" כְּלִי גָבוּל, לְמַעַלָּה מִמָּה שֶׁהַנֶּפֶשׁ יְכוּלָה לְשֵׂאת

And through this infinite love, one arouses above the true infinite level Sovev Kol Almin.

וְעַל יְדֵי בְּחִינַת אֵהָבָה זֹו שְׁכָלִי גָבוּל מְעוֹרֵר לְמַעַלָּה בְּחִינַת כְּלִי גָבוּל הָאֵמֶתִי סוֹבֵב כָּל עֲלָמִין

And afterwards, through the acceptance of the yoke of commandments, one draws down the revelation of this level into the vessels created through Torah and mitzvos.

וְאַחַר כֵּן עַל יְדֵי קִבְּלַת עַל מִצְוֹת מְמַשִּׁיף אַחַר כֵּן גִּילוּי בְּחִינָה זֹו בְּכֵלִים הַנֶּעֱשִׂים עַל יְדֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת

This is the general idea of the two paragraphs of Shema the level of Ratzon and Shoresh (desire and root).

זֶהוּ כְּלָלוֹת עֵנָן ב' פְּרָשִׁיּוֹת דְּק"ש שֶׁהוּא בְּחִינַת ר.ו"ש

And therefore, we conclude the Shema with the phrase: "Who brought you out of the land of Egypt" for Mitzrayim (Egypt) implies boundaries and limitations, and all the worlds are in a state of limitation compared to the Infinite Light (Ohr Ein Sof) which is beyond limitation.

וְלָכֵן חוֹתָמִים בְּק"ש: "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", כִּי "מִצְרַיִם" לְשׁוֹן מִיֵּצֵר וּגְבוּל, וְכָל הָעוֹלָמוֹת הֵם בְּחִינַת מִיֵּצֵר וּגְבוּל לְגַבִּי אוֹר אִין סוֹף הַבְּלִתִּי בְּעַל גָּבוּל

But through elevating with "all your might" to the aspect of Sovev Kol Almin which is truly without limit this is the concept of "going out of the boundaries of Egypt."

אָבֿל עַל יְדֵי הַהֶעֱלָאָה בְּ"כָכֵל מְאֹדָה" לְבְחִינַת סוֹבֵב כָּל עֲלָמִין שֶׁהוּא בְּלִתִּי בְּעַל גָּבוּל הֲרִי זֶה בְּחִינַת יִצְיָאָה מִן הַמִּצְרַיִם הַמְגַבִּילִים כו'

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

And the explanation of the matter: Behold, we can say regarding what our Sages said (Berachos 34b), “In the place where ba’alei teshuvah (penitents) stand, complete tzaddikim (righteous) cannot stand.”

וביאור הדברים, הנה יש לומר מה שאמרו רז"ל (ברכות ל"ד ב'): במקום שבועלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד.

And the reason is understood by first introducing the matter of the three types of love in the verse “And you shall love... with all your heart, with all your soul, and with all your might” what is their meaning.

והטעם יוכן בהקדים ענין ג' מיני אהבות שבפסוק: ואהבת בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך מה ענינם.

For behold, “with all your heart” Rashi z”l explains: “with both your inclinations the good and the evil inclination.”

פי הנה: בכל לבבך פירש רש"י ז"ל: בשני יצריך. ביצר הטוב וביצר הרע.

That is: every strength and intensity, the flaming fire of burning passion, and all the kinds of evil inclination in this world the entire flame should be transformed into love of Hashem.

דהיננו: שכל כח ועצם להב רשפי אש בוערה, וכל מיני יצר הרע שבעולם הנה פלו יתהפף להלב פלו לאהבת ה'.

And the path that brings a person to such love is as it says (Devarim 30:15–16): “See, I have set before you life and good, death and evil... and you shall choose life to love Hashem your God...”

והדרך המביא את האדם לידי אהבה זו הוא כמו שכתוב (דברים ל' ט"ו–ט"ז): ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב, ואת המות ואת הרע... ובחרת בחיים לאהבה את ה' אלקיך.

For in every matter in this world, there is physicality and spirituality. The spirituality the Divine life-force is life and good. And the physicality is death and evil, the opposite of life and good.

פי בכל דבר שבעולם הנה יש גשמיות ורוחניות. והרוחניות וחיית אלקית היא חיים וטוב. והגשמיות היא מות ורע, הפך החיים והטוב.

For physicality is perishable and decays.

שחרי הגשמיות הוא פלה ונפסד.

And through a person contemplating this constantly “See...” meaning that he sees how the physicality of everything is nullified in comparison to its animating spirituality...

ועל ידי שהאדם יתבונן בזה תמיד ראה כו' דהיננו: שיראה שכמו שגשמיות כל דבר בטל לגבי הרוחניות... המתייהו

...so too and even more so, all physicality and spirituality are nullified compared to the Infinite One, blessed be He for He is your life, literally the Source and Life of life.

כן יותר מכן הוא בטול כל הרוחניות והגשמיות... לגבי אור אין סוף ברוך הוא, פי הוא חייך ממש. שהוא מקור וחי החיים.

Therefore, from this, it will be drawn that the love will be in both your inclinations even the evil inclination will be transformed into love of Hashem, since He is your life.

ולכן יומשך מזה שתהנה האהבה בשני יצריך שאפלו היצר הרע יתהפף לאהבת ה' כיון שהוא חייך.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

Just as it will be in the future, as it says (Tzefaniah 3:9): “For then I will turn to the nations a clear language...” meaning even all the idol-worshipping nations, who are the root of all physical lusts, He will transform for them into clear speech the transformation of darkness to light.

כמו שיהיה לעתיד לבא, דכתיב (צפניה ג' ט'): כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה כו' דהיינו: שאפלו כל העובדי עבודה זרה שהם שרשי כל התאוות הגשמיות יתפך להם שפה ברורה אתהפכא חשוכא לנהורא.

And this is: “to call upon...” and “to serve Him with one shoulder” meaning *shoulder* symbolizes the backside, behind the shoulders and this will be transformed into the level of *one*.

ונהו: לקרא כו' ולעבדו שכם אחד פירושו: שכם בחינת אחרונים, בתר כתפים והיינו: פענן מה שכתוב: אתה הסבות את לבם אחרנית ותתהפך להיות בבחינת אחד.

And this is through that in the future it will be (Yeshayahu 40:5): “And the glory of Hashem will be revealed, and all flesh will see...” with physical sight that He is your life.

והיינו על ידי שלעתידי לבוא יהיה (ישעיה מ' ה'): ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו' בראיה חושית איה כי הוא חייך.

And this is the meaning of “And you shall love” which is both a command and also a future tense meaning, that in the future you will come to love with all your heart, because “no one will be cast away from Him.” (Shmuel II 14:14)

ונהו: “ואהבת” שהוא לשון צווי וגם לשון עתיד לומר שלעתידי סופך לאהב בכל לבבך, כי “לא ידח (ממנו נדח) (שמואל ב' י"ד י"ד)

“And with all your soul” is a higher love, because it is the level of love where Divine revelation is drawn down from above to below into the soul.

ובכל נפשך היא אהבה גבוהה יותר, כי היא בחינת האהבה להיות גילוי אלקות נמשך מלמעלה למטה בנפש.

And this is through Torah, through which is drawn and extended into all the faculties of the soul in thought, speech, and action and this is called *Itaruta deLe'eila* (awakening from above),

והוא על ידי התורה שעל ידי זה נמשך ומתפשט בכל פחות הנפש במחשבה, דבור ומעשה ונקרא אתערוותא דלעילא (משא"כ בכל לבבך הוא (אתערוותא דלתתא).

(Whereas “with all your heart” is *Itaruta deLetata* awakening from below.)

(מה שאין פו: בכל לבבך הוא אתערוותא דלתתא)

Through this, one arouses Above the aspect of His wisdom and will “He is wise but not with a knowable wisdom,” for the Torah is His wisdom and will only it is enclosed in physical matters.

שעל ידי זה מעורר למעלה בחינת חכמתו ורצונו "חכים ולא בחכמה ידיעה", שהתורה היא חכמתו ורצונו אלא שנתלבשה בענינים גשמיים

And this is the idea of “reading the Torah,” etc.

ונהו ענין קורא בתורה כו'

And this is what Rav Sheshet said (Berachos 8a): “Rejoice, my soul it is for you that I read, for you that I learn; from the beginning, when a person acts, it is with the knowledge of his soul that he acts.”

ונהו מה שאמר רב יששת (ברכות ח' א'): חדא נפשאי לה קראי, לה תנאי. מעיקרא: כי עביד אינש אדעתא דנפשיה קעביד

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

For the Torah gives strength and power to the soul to be bound in the bundle of life with Hashem Himself.

שהתורה נותנת כח ועז בנפש להיות צרוּרה בצרוּר
החיים את ה' ממש.

And this is “with the knowledge of his soul” that his soul be connected to its source and root, etc.

וזהו: אדעתא דנפשיה שיתקנה נפשו מקוששרת
במקורה ושרשה כו'

And this is the level of “with all your soul” (as explained in the explanation on the maamar *Ki Ner Mitzvah* on Chanukah).

וזהו בחינת "בכל נפשך" (כמו שכתוב בביאור על
(מאמר: כי נר מצוה חגכה

(ב)

“And with all your might” is greater than all of them.

ובכל מאדך היא העולה על כלנה

For behold, the love of “with all your heart” and “with all your soul” is drawn from the extension of G-dliness into the lower realms which is only a ray and light alone.

כי הנה אהבת "בכל לבבך" ו"בכל נפשך" נמשכת
מהתפשטות אלקות בתחתונים שאינו אלא זיו
ונהארה לבד

And with one thought He enlivens all the worlds this is the level of “for He is your life,” through one single thought “He Who fashions their hearts together,” etc.

ובמתשבה אחת מחנה כל העולמות. הוא בחינת: "כי
הוא חיה" על ידי מתשבה אחת לבד "היוצר יחד
לבם" כו'

Likewise, the level of “with all your soul,” to draw down the level of “He is wise, but not with knowable wisdom” even so, wisdom is also like physical action to Him, blessed be He.

וכן בחינת "בכל נפשך", להמשיך בחינת: "חכים
ולא בחכמה ידיעה" הלא באמת החכמה גם כן
כעשייה גופנית אצלו יתברך

And the primary occupation with Torah “for its own sake” is on another level, as will be explained below.

ועיקר עסק התורה לשמה הוא בדרך אחרת
כדלקמן

But “with all your might” is the level of complete self-nullification the soul being nullified in its very existence from His Essence and Being, Who is exalted and lifted up beyond end.

מה שאין כן: "בכל מאדך" הוא בחינת בטול הנפש
במצאות ממש מצד עצמותו ומהותו שהוא רם
ונשא לאין קץ

And it is not applicable to describe Him as “Sovev Kol Almin” (He surrounds all worlds) or “Memale Kol Almin” (He fills all worlds), for He is not within the category of worlds at all.

ולא שיהי אצלו לומר: סובב כל עלמין וממלא כל
עלמין שאינו בגדר עלמין כלל

As it is written (Tehillim 145:3): “Great is Hashem and greatly praised, and His greatness is unsearchable.”

וכמו שכתוב (תהלים קמ"ה ג'): "גדול ה' ומקלל
"מאד, ולגדלתו אין חקר

And so too, the love that is drawn from this is in the level of “me’od” beyond measure and limit and the soul cannot grasp it, for the soul is in the category of created being, a vessel, and limited.

וכן האהבה הנמשכת מזה היא בבחינת "מאד" בלי
גבול ושיעור ואין הנפש יכולה להשיגה להיות
הנפש בבחינת נברא וכלי וגבול

But those who merit this love are *ba'alei teshuvah* (penitents).

אבל הזוכים לאהבה זו הם בעלי תשובה

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

And the matter is as it says (Koheles 2:13): “As the advantage of light over darkness” meaning, there is advantage and superiority to the light that comes specifically from darkness.

והענין כמו שכתוב (קהלת ב' י"ג): "כיתרון האור מן החשך" פירושו: שיש יתרון ומעלה לאור ששא מן החשך דוקא.

That is, when a person places to heart all his actions and speech and thoughts that were not for Hashem all the days of his vanity they are true darkness and concealment of His Face, blessed be He.

דהיינו: פשישים האדם אל לבו כל מעשיו ודבוריו ומחשבתו אשר לא לה' המה בכל ימי חיי הבלו שהם חשך ממש והסתר פניו יתברך.

And even so, in that he still desired and yearned [for G-d] how much more so, with greater force and without limit, there is superiority above in the light of Hashem.

ואף על פי כן בכל זאת היה חפץ ומתאנה כו' על אחת כמה וכמה שיש יתרון למעלה לאור ה'.

Therefore, the love is increased and magnified “me’od” (exceedingly) with extra intensity and Above it is without end to extract his soul from its prison and pour it out into the bosom of her Father the Infinite One, blessed be He literally and to cleave to Him literally.

אשר לזאת תתרכה ותתגדל האהבה "במאד" בנתר שאת ולמעלה אין קץ להוציא נפשו ממאסרה להשתפף אל חיק אביה אין סוף ברוך הוא ממש ולדבקה בו ממש.

And on this, our Sages said (Berachos 34b): “In the place where *ba’alei teshuvah* stand, even complete tzaddikim cannot stand,” for the level of the tzaddikim is the love of “with all your heart” and “with all...”

ועל זה אמרו רז"ל (ברכות ל"ד ב'): "במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד" להיות שבהינת הצדיקים היא אהבת: "בכל... לבבך" ובכל.

And this is the expression “complete tzaddikim” from the term “a vessel that has completed its labor” and they are still in the category of *vessel*.

וזהו לשון "צדיקים גמורים" מלשון כלי שנגמר מלאכתו ועדיין הם בבחינת כלי.

Therefore, they also draw from the level of lights within vessels this is the level of *Olam HaTikun* (the world of rectification), the level of *Memale Kol Almin* (He fills all worlds).

לכך ממשיכים גם כן מבחינת אורות שבפלים זהו בחינת עולם התיקון בחינת ממלא כל עלמין.

But through *me’odecha* as in *ba’alei teshuvah* to go out of the *vessel*, one draws the level of lights of *Tohu*, which are above the vessels, as explained in the above discourse on *Krias Shema*.

מה שאין כן על ידי "מאדך" דבעלי תשובה לצאת מהפלי ממשיך בחינת אורות דתהו שלמעלה מהפלי כמו שכתוב כל זה בדרוש דק"ש הנ"ל.

And this is what we learned (Kelim 11:1) regarding the superiority of holy vessels that are completed in purity which are the level of *complete tzaddikim*.

וזהו ששנינו במעלת דקודש כלים הנגמרים בטהרה שהם בחינת צדיקים גמורים.

They require immersion for sanctity, but not for *terumah*.

שצריכים טבילה לקדש אבל לא לתרומה.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לתמא עניא 5594/1834

For terumah is a separated ray the level of Memale Kol Almin
 “with a yud [the smallest letter] the World to Come was
 created.”

פי תרומה היא הפרשת הארה בבחינת ממלא כל
 "עלמין" ב"יוד נברא העולם הבא

And this is the level of tzaddik, but to merit the level of kodesh
 (holy) and separated the Infinite One, blessed be He one must
 reach the level of teshuvah, etc.

ונהו בחינת "צדיק", אבל להיות זוכה לבחינת
 "קדוש" ומבדל אין סוף ברוך הוא צריך להיות
 בבחינת תשובה כו'

And behold, the matter of teshuvah from this great love is the
 level of Exodus from Egypt.

והנה, ענין תשובה מאהבה זו הוא בחינת יציאת
 מצרים.

And the explanation of Yetzias Mitzrayim is: to go out from the
 confines and limitations that restrict the love that is, to go out
 from the level of *tzaddik* to the level of *ba'al teshuvah*.

ופירוש יציאת מצרים לצאת מן המצרים והגבולים
 המגבילים האהבה דהיינו: לצאת מבחינת "צדיק"
 "לבחינת" בעל תשובה

However, also within each person, according to his level, there
 exists the level of Exodus from Egypt.

אבל גם בכל אחד ואחד כפי בחינתו יש בחינת
 יציאת מצרים

Even among the common people, simply to set aside from their
 occupations and worldly concerns and especially in matters of
 business, one must fix times to clear their mind from their
 affairs, according to their availability.

שאפלו בהמון עם כפשוטו לפנות מעניניו ועסקיו
 דעניני העולם ובפרט בעניני מק"ח (מסחר ומשא
 ומתן) צריכים לקבע עתים לפנות דעתם מעניניהם
 כפי הפנאי שלהם

And there is also Yetzias Mitzrayim in the form of levels and
 ascent, from level to level, until the highest heights until one
 reaches the above-described level of great love.

וכן יש "יציאת מצרים" במדרגה ומעלה אחר מעלה
 עד רום המעלות עד אשר יגיע לבחינת "אהבה
 רבה" הנזכרת לעיל

And this is the matter of the seven days of Pesach the days of
 the Exodus from Egypt which is a time of the arousal of this
 great love, from below to above.

ונהו ענין שבועת ימי הפסח ימי יציאת מצרים שהוא
 זמן התעוררות "אהבה רבה" הנ"ל מלמטה למעלה

(And as is every day the level of accepting the yoke of Heaven
 in Krias Shema, in the verse *Shema Yisrael* where me'odecha is
 mentioned and there is the Name of 42 from *Ve'ahavta* until
u'vish'arecha, for all elevations come through the Name of 42.

וכמו שבכל יום הוא בחינת קבלת על מלכות שמים)
 בקריאת שמע בפסוק "שמע ישראל" שנזכר שם
 "מאדך" ושם שם מ"ב מואהבת עד "ובשעריך"
 (שכל העליות על ידי שם מ"ב

And so too, the Exodus from Egypt is through the Name of 42
 namely, three times the word *Yad* (hand), meaning *Yad Ramah*
 (with an outstretched hand), as it says: “And the children of
 Israel were going out with a high hand” (Shemos 14:8); and it
 says: “And with a strong hand He will send them” (Shemos 6:1);
 and it says: “The great hand which He performed in Egypt”
 (Devarim 34:11).

וכן ביציאת מצרים הוא על ידי שם מ"ב דהיינו: ג'
 ידות "יד רמה", דכתיב (שמות י"ד ח'): "ובני
 ישראל יוצאים ביד רמה", וכתוב (שמות ו' א'):
 "וביד חזקה ישלחם", וכתוב (דברים ל"ד י"א):
 "'היד הגדולה אשר עשה במצרים

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

But on Pesach, this occurs on a general level for the whole year, as is known that the Torah is interpreted in general and in particular.

אלא שבפסח הוא בבחינת קליות לכל השנה כלה כבודע שהתורה נדרשת בכלל ופרט.

And behold, all this is the level of ratzoh (running upward).

"והנה, כל זה הוא בחינת "רצוא

But if your heart runs return to the One, for you are alive by compulsion meaning, to make for Him, blessed be He, a dwelling below through Torah and mitzvos.

אבל אם רץ לבך שוב לאחד להיות בעל כרחך אתה חי כדי להיות לו יתברך דירה בתחתונים על ידי תורה ומצוות.

And this is the level of Atzeres (concluding) of the seven days of Pesach to restrain and imprison the spirit of the soul from departing its sheath and becoming nullified out of its existence in this great love.

וזהו בחינת "עצרת" של שבועת ימי הפסח לעצור ולכלא את הרוח מן הנפש שלא יצא מנרתיקה ונתבטל ממציאותה באהבה רבה זו

Rather, that for each person it should remain restrained in the heart in the level of ratzoh and shov (yearning and return).

רק להיות לכל אחד ואחד עצור בלבבו בבחינת "רצוא ושוב

And this is like the matter of the paragraph "Vehaya im shamo'a", which is the acceptance of the yoke of mitzvos, which follows the acceptance of the yoke of Heaven in the paragraph of Shema which is from Above to Below.

וזהו כענין פרשת "והיה אם שמוע" שהיא קבלת על מצוות דלאחר קבלת על מלכות שמים דפרשת שמע והיא מלמעלה למטה

Therefore, in it is the Name of 72; and so too on the seventh day of Pesach the splitting of the Sea and the revelation from Above to Below was through the Name of 72, as in the verses: "And he journeyed," "And he came," "And he stretched."

לכן יש בה שם ע"ב. וכן בשביעי של פסח קריעת ים סוף והגלוי מלמעלה למטה היה על ידי שם ע"ב "שבפסוקים: "ויסע", "ויבא", "ויט

(ג)

However, the difference between the level of acceptance of the yoke of mitzvos, which follows the acceptance of the yoke of Heaven the level of "with all your might", and the level of drawing down in "with all your soul", which is also from Above to Below through Torah and mitzvos

אף ההפך בין בחינת על מצוות דלאחר קבלת על מלכות שמים דבחינת "בכל מאדך", ובחינת ההמשכה ד"בכל נפשך" שהיא גם כן מלמעלה למטה על ידי תורה ומצוות

and it is the level of Itaruta deLe'eila (arousal from above) following Itaruta deLetata (arousal from below) of "with all your heart"

והוא בחינת אתערוותא דלעילא אחר אתערוותא "דלתתא ד"בכל לבבך

the matter is: Behold, at times our Sages said (Berachos 57a) that the Torah is called the bride, and Israel is called the groom as they said (Pesachim 49b): "Whoever studies Torah before an ignoramus it is as if he engages with his betrothed..." etc.

הענין: דהנה, פעם אמרו רז"ל (ברכות נ"ז א') "שהתורה נקראת "כלה", וישראל נקראו "חתן כמו שאמרו (פסחים מ"ט ב'): כל העוסק בתורה לפני עם הארץ כאלו בועל ארוסתו כו'.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

And at times, they said the opposite “on the day of His wedding” (Shir HaShirim 3:11) this refers to Matan Torah (the giving of the Torah), and there, the Torah is the groom, and Israel is the bride.

ופעם אמרו בהקף "ביום חתונתו" (שיר השירים ג' י"א) זה מתן תורה שהתורה היא "חתן", וישראל "הם" כלה.

But both are true.

אבל שניהם אמת.

For when one studies Torah on the level of “according to the knowledge of his soul he is doing” (Berachos 8a)

כי כשהעוסק בתורה בבחינת "אדעתא דנפשיה" (קעביד) (ברכות ח' א')

the Torah is in the aspect of the influencer, and the soul is in the aspect of recipient of this influence, so that it should have strength and power, etc., as mentioned above.

התורה היא בבחינת "המשפיע", והנפש בבחינת "המקבלת השפעה זו", שיהיה לה כח ועז כו', כנזכר לעיל.

It turns out, the root of this drawing down and influence is from the level of Chochmah of the Torah “From wisdom it emerged.”

ונמצא, ששרש ההמשכה והשפעה זו הוא מבחינת "החכמה דאורייתא" "מחכמה נפקת

And this is the level of “with all your soul.”

"וזהו בחינת "בכל נפשך

But the primary level of Torah study for its own sake means for the Torah itself.

אבל עיקר בחינת עסק התורה לשמה הינו: לשם התורה עצמה.

For wisdom is considered like physical action in relation to His Essence, blessed be He.

שהגרי החכמה נחשבת כפעולה גשמית לגבי מהותו יתברך.

And through learning Torah, one draws the Infinite Light itself into Chochmah Ila'ah (supernal wisdom), which is the Torah.

ועל ידי למוד התורה הוא ממשיד אור-אין-סוף ברוך הוא ממש בחכמה עילאה שהיא התורה.

And then, Israel are in the role of the groom, who influences and draws the Infinite Light into the Torah, etc.

ואז ישראל הם בבחינת "חתן" המשפיע וממשיך אור אין סוף בתורה כו'.

And the power to draw down this from the Essence of the Infinite One, blessed be He, is specifically through the preceding acceptance of the yoke of Heaven in the level of “with all your might”, which is without limit.

והכח להמשכה זו מעצמות אור-אין-סוף ברוך הוא הוא דוקא על ידי קדום קבלת על מלכות שמים בבחינת "בכל מאדך" בלי גבול.

For this is the purpose of the acceptance of the yoke of mitzvos to draw down this revelation from the Essence of the Infinite One into Torah and mitzvos.

שלקח ענין קבלת על מצות הוא להיות המשכה זו מעצמות אור-אין-סוף ברוך הוא בתורה ומצות.

The level of “according to the knowledge of his soul” draws only from the Torah and mitzvos themselves below,

בחינת "אדעתא דנפשיה" ממשיד רק מהתורה ומצות עצמן למטה.

as it is written in the discourse on Krias Shema, that in mitzvos too there are two levels “the commandments of Hashem” and the level of “My commandments.”

וכמו שכתוב בדרוש דקריאת שמע שבמצות גם כן "יש שתי בחינות: הינו "מצות ה'", ובחינת "מצותי

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

And this is [the meaning of] “the reward of a mitzvah is a mitzvah” (Avos 4:2).

(וזהו: "שכר מצוה מצוה" (אבות ד' ב')

And according to this, we can understand the answer to the question of Sefer Avodas HaKodesh and the Shelah, regarding why the Exodus from Egypt is mentioned in every mitzvah.

ועל פי זה יובן תרומן לקשיא של ספר "עבודת הקדש" והשקלה מה שזנזר יציאת מצרים בכל מצוה.

For the primary purpose of Torah and mitzvos is to go out from the constrictions and limitations and to draw down the revelation of the Infinite One Himself, blessed be He, which is above the vessels, etc.

פי עיקר תכלית התורה והמצוות הוא לצאת מן המצרים והגבולים ולהמשיך גילוי אור-אין-סוף. ברוך הוא ממש שלמעלה מהכלים כו'.

For the vessels are considered as levels of restriction and boundary, etc.

אשר הכלים נחשבים בחינת מצר וגבול כו'.

And even though through Torah and mitzvos one draws the light below into vessels,

ואף על פי שעל ידי תורה ומצוות ממשיכים האור למטה בכלים

there is still a difference: since he preceded this with acceptance of the yoke of Heaven in the level of me'odecha, then he draws the actual revelation of the Infinite One below.

אף יש בנה חלוק: דכיון שקדם לזה קבלת על מלכות שמים בבחינת "מאדה" אז ממשיך גילוי אור-אין-סוף ממש למטה.

And this is the level of Oros d'Tohu (lights of chaos) in the Keilim d'Tikun (vessels of rectification).

והוא בחינת אורות דתהו בכלים דתיקון.

But the level of “with all your soul” draws lights and vessels of Tikun, which are limited lights, etc.,

מה שאין בן בחינת "בכל נפשך" ממשיך אורות וכלים דתיקון שהם אורות מועטים כו'.

and this is not yet the level of Exodus from Egypt.

ואין זה בחינת יציאת מצרים עדיין.

But drawing the unlimited lights of Tohu downward into the vessels of Tikun this is the level of Yetzias Mitzrayim.

אבל המשכת אורות דתהו הכלי גבול למטה בכלים דתיקון הרי זה בחינת יציאת מצרים.

Therefore, the Exodus from Egypt is mentioned in all the mitzvos, to draw the level of light above the vessels.

לכן נאמר בכל המצוות "יציאת מצרים" להמשיך בחינת האור שלמעלה מהכלים.

And this is specifically through preceding “me'odecha”,

"והינינו דוקא על ידי קדום "מאדה".

as in the verse (Devarim 4:30): “And they cried out to Hashem in their distress...” for everything is a state of narrowness and constriction, with minimal light, diminished by many contractions, etc.

ו"ויצעקו אל ה' בצר להם" (דברים ד' ל') שהכל בחינת "צר" ו"מצר" מעוט הארה מועטת בצמצומים רבים כו'.

And then, the return afterward draws this level downward.

ואז השוב אחר כך ממשיך בחינה זו למטה.

(See Likkutei Amarim, Part 2, Parshas Naso where this is discussed.

ועין ב"לקוטי אמרים" חלק ב' פרשת נשא ענין זה.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

And through what has been explained, we can understand that which is written there the difference between the level of shuv (return) that comes after this great love which is the drawing of the Infinite Light into Torah, etc.,

ועל ידי מה שנתבאר יובן מה שכתוב שם ענין ההפרש בין בחינת "שוב" דלאחר "אהבה רבה" זו שהיא המשכת אור-אין-סוף בתורה כו'

in contrast with the level of shuv in "with all your soul," etc.

(מה שאין פן בחינת "שוב" ד"בכל נפשך" כו'.

And this is the matter of the Exodus from Egypt of Pesach.

(וזהו ענין יציאת מצרים דפסח

(ד)

And after this preface, we will understand regarding the matter of the Exodus from Egypt, and also the matter of the level of matzah, which is the strength and power for the level of the Exodus from Egypt,

ואחר הצעה זו יובן בענין יציאת מצרים, מהו. יובן גם פן ענין בחינת המצה שהוא הכח והעז לבחינת יציאת מצרים,

as it is written (Shemos 13:8): "Because of this, Hashem did [miracles] for me when I went out from Egypt..."

כמו שכתוב (שמות י"ג ח'): "בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים" כו'

And also, the matter of the Counting of the Omer, which begins immediately after the first day of Pesach,

וגם פן ענין ספירת העומר שהוא מתחיל מיד אחר יום ראשון של פסח

as it says (Devarim 16:9): "You shall count for yourself seven weeks..."

כמו שכתוב (דברים ט"ז ט'): "שבועה שבועות תספור לך".

And all of this is only preparation to receive the Torah face-to-face on Shavuos.

וכל זה הוא רק ענין הנכנה לקבלת התורה פנים בפנים בשבועות

And the opening of His words, blessed be He, is (Shemos 20:2): "I am Hashem your G-d, Who took you out of the land of Egypt" and it does not say "Who created heaven and earth" or the whole world from nothing, which is a greater wonder than the miracles of the Exodus from Egypt,

ופתח דבריו יתברך הוא (שמות כ' ב'): "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים

as the commentators have asked.

כמו שהקשו המפרשים

Rather, the matter is as explained above: that the foundation of all the Torah is the level of the Exodus from Egypt to leave from all forms of restriction and limitation of all the worlds, which limit [Divine] revelation,

אלא הענין כטעם הנ"ל: לפי שישוד כל התורה הוא בחינת יציאת מצרים לצאת מכל בחינת מצר וגבול של כל העולמות המגבילים

and to bring about the revelation of the Infinite One, blessed be He literally.

והיות גילוי אור-אין-סוף ברוך הוא ממש

And this is through accepting the yoke of Heaven, and afterwards the yoke of Torah and mitzvos, as explained above.

והינינו על ידי קבלת על מלכות שמים, ואחר כך על תורה ומצוות, כנזכר לעיל

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

And therefore, at the giving of the Torah it says “Anochi...” the revelation of the level of “Anochi Mi SheAnochi” (“I am Who I am”) which is above the level of vessels,

ולכן במתן תורה נאמר: "אנכי כו" גילוי בחינת
 "אנכי מי שאנכי" שהוא למעלה מבחינת כלים

as explained in the discourse on Krias Shema, section 4, in the gloss, on the verse “And it will be if you listen...” etc.

כמו שנתבאר בדרוש דקריאת שמע אות ד' בהגה,
 בפירוש "והנה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר
 "אנכי כו"

And therefore, in order to reach the revelation of this level, there had to be first the level of eating matzah for seven days, “bread of affliction.”

ולכן כדי להגיע לגילוי בחינה זו הנה צריף להיות
 מקודם בחינת אכילת מצה שבעת ימים "לקחם
 עני"

And afterwards, seven weeks of the Counting of the Omer.

ואחר כך שבעה שבועות דספירת העמר

And then afterwards, they can reach this revelation of the level of Anochi at the Festival of Shavuot.

ואז אחר כך יוכלו להגיע לגילוי זה דבחינת "אנכי"
 דחג השבועות

For behold, it is explained above that in order to draw down the revelation of the Essence of the Infinite One into Torah and mitzvos it is through the preceding great love of me'odecha.

כי הנה, מבואר לעיל שפדי להמשיך גילוי עצמות
 אור-אין-סוף בתורה ומצות הוא על ידי הקדמת
 "אהבה רבה" ד"מאדך"

And even though the revelation of this level of great love is on Pesach, in truth not every person merits to this level of revelation.

והנה, עם היות שגילוי בחינה זו ד"אהבה רבה" הוא
 בפסח אבל באמת לא כל אדם זוכה לבחינת גילוי
 זה

Therefore, mitzvos were given in physical form so that through fulfilling the mitzvah of eating matzah physically, one can also draw down this revelation that comes from the great love, as will be explained.

לכן נתנו המצוות בגשמיות שעל ידי קיום מצוות
 אכילת מצה בגשמיות יוכלו להמשיך גם כן גילוי זה
 שעל ידי "אהבה רבה" זו כמו שיתבאר

And also, it gives strength and power in the soul to come to this level of great love.

וגם שהיא הנותנת כח ועז בנפש לבוא לבחינת
 "אהבה רבה" זו

And similarly, the mitzvah of Counting the Omer with mouth and action is also a practical mitzvah in physicality,

וכן על דרך זה מצוות ספירת העמר בפה ומעשה
 היא גם כן מצוה מעשית בפעל ממש

resembling what is drawn down spiritually through the love of “with all your heart” with both inclinations.

מעין מה שנתמשה ברוחניות על ידי אהבה ד"בכל
 לבבך" בשני צדדי

And this, every person has the ability to fulfill in deed, at least.

ונה יש ביכולתו של כל אדם לקיים במעשה על כל
 פנים

And it too gives strength and power in the soul to reach the level of “with all your heart.”

וגם שהיא הנותנת כח ועז בנפש לבוא לבחינת
 "בכל לבבך"

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

Therefore, the mitzvah of matzah and the mitzvah of Sefiras HaOmer are the preparation for receiving the Torah, from the level of "I am Hashem your G-d, Who took you out of Egypt..."

לכן מצות מצה וספירת העמר הם הקנה לקבלת התורה מבחינת "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" כו'

And the explanation of the matter is as follows: Behold, it is known that within the animal soul (nefesh haBehamis) there are seven evil traits, and each one includes all of them totaling 49 levels.

וביאור הענין, דהנה ידוע שיש בנפש הבהמית שבע מדות רעות, וכל אחת כלולה מכלן שהן מ"ט בתיבות.

And this is the concept of the counting that the traits become transformed (*is hapcha*).

והוא ענין הספירה להיות המדות בבחינת "אתה הפכת".

And this is the idea of the Omer offering, which comes from barley, a food for animals a level that corresponds to the animal soul.

וזהו ענין העמר שהוא בא מן השערים ומאכל בהמה בחינת נפש הבהמית

And in these seven weeks, we transform little by little, every day one trait: *Chesed shebeChesed*, etc.

ובז' שבועות אלו מהפכין מעט מעט בכל יום מדה אחת תמיד שבתוד כו'

As it is written (Shemos 23:30): "Little by little I shall drive them out from before you," etc.

וקמו שכתוב (שמות כ"ג ל'): "מעט מעט אגרשנו מפניך" כו'

For the transformation of the traits is through illumination and drawing into them the light of Hashem like the metaphor of a candle which pushes away darkness.

פי ענין התהפכות המדות הוא על ידי שמאיר וממשיך בהם גילוי אור ה' כמו משל הנר שדוחה את החשך

And every day of the Counting of the Omer, we draw down illumination and revelation

ובכל יום מימי ספירת העמר ממשכים הארה וגילוי

as it is written (Vayikra 23:15): "And you shall count for yourselves" meaning, "vesafartem" is an expression of illumination and light.

וקמו שכתוב (ויקרא כ"ג ט"ו): "וספרתם לכם" פירוש "וספרתם" לשון הארה ואור

And therefore we say each day: "Today is one day of the Omer," "Today is eight days..." etc.,

ולכן אומרים בכל יום: "היום יום אחד לעמר", "היום שמונה ימים" כו'

because "day" is the concept of illumination and revelation as it is written (Bereishis 1:5): "And He called the light 'day'..."

פי "יום" הוא בחינת הארה וגילוי כמו שכתוב (בראשית א' ה'): "ויקרא לאור יום" כו'

And the drawing of the light is from above the level of the traits through which the traits are transformed:

והמשכת האור היא מלמעלה מבחינת המדות שעל ידי זה מתהפכים המדות

the love that is in the *other side* is transformed into love of Hashem, etc.

האהבה שבנה לעומת זה לאהבת ה' כו'

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

As it is written: “And you shall count for yourselves from the morrow of the Shabbos” meaning, from above the level of the traits.

וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחָרַת הַשַּׁבָּת"
 מִלְּמַעְלָה מִבְּחִינַת הַמַּדּוֹת

And this is what is written in Pri Etz Chaim that there are two intentions in the Counting of the Omer:

וְזֶהוּ מָה שֶׁכְּתוּב בְּפֶע"ח (פְּרִי עֵץ חַיִּים): שְׁתֵּי כוֹנֵנוֹת:
 בְּסִפְרֵי ת הָעֹמֶר

First, that the seven weeks are emotions, and each one includes seven;

הָא' שֶׁהַשָּׁבָעָה שָׁבוּעוֹת הֵם ז"מ (ז' מַדּוֹת) שֶׁכָּל
 אֶחָד כְּלוּלָהּ מִז'.

and second, that they are drawings of intellect (mochin).

וְהֵב' שֶׁהֵם הַמְשֻׁכּוֹת מוֹחִין

And both are true, for behold the revelation of the Infinite One, blessed be He, is enclosed in the intellectual faculties

וְשִׁנְיָהֶם אֲמַת, כִּי הִנֵּה הַגִּילּוּי אֹרֶאֱיִן-סוֹף בְּרוּךְ
 הוּא מְתַלְבֵּשׁ בְּמוֹחִין חֻכְמָה, בִּינָה, דַּעַת

Chochmah, Binah, Daas

as it is written (Tehillim 104:24): “Hashem with wisdom founded...”

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קד כ"ד): "ה' בְּחֻכְמָה
 עָשָׂה..."

And through the revelation of this light, the transformation of the emotions occurs, as explained above.

וְעַל יְדֵי גִילּוּי אֹר זֶה נֶעֱשִׂית הַתְּהַפְּכוֹת הַז"מ כַּנֶּזְכָּר
 לַעֲיֵל

And this is the meaning of “Today is one day of the Omer” that it draws down the light and revelation into the level of the Omer of barley, food for the animal soul,

וְזֶהוּ פִּירוּשׁ: "הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לְעֹמֶר" שֶׁמִּמְשִׁיב הָאֹר
 וְהַגִּילּוּי לְבְּחִינַת "עֹמֶר" שְׁעוּרִים מְאָכֵל הַנֶּפֶשׁ
 הַבְּהֵמִית

in order to bring about the transformation of darkness of the animal soul into light.

כְּדֵי לְהִיּוֹת "אֶתְהַפְּכָא חֲשׂוּכָא שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית
 לְלִנְהוּרָא".

And it is found that the level of Sefiras HaOmer is the level and stage of the love of “with all your heart”, with both inclinations that the evil inclination is transformed into light.

וְנִמְצָא: בְּחִינַת סְפִירַת הָעֹמֶר הִיא בְּחִינַת וּמְדֻרְגָה
 דְּאֶהְבֵּת "בְּכָל לִבְבְּךָ" בְּשְׁנֵי יִצְרָיִךְ
 שֶׁהַיִּצָּר הַרַע יִתְהַפֵּף לְנִהוּרָא

(ה)

However, it is impossible to reach the level of “is’hapcha” which is the transformation of the traits from one extreme to the other without first being preceded by the level of “iskafya”, meaning the nullification of the will alone,

אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּחִינַת "אֶתְהַפְּכָא" שֶׁהוּא
 בְּחִינַת הַתְּהַפְּכוֹת הַמַּדּוֹת מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה מִבְּלִי
 שְׂתַקְדִּים תְּחִלָּה בְּחִינַת "אֶתְכַפֵּינָא", דְּהִינּוּ: בְּחִינַת
 בְּטוּל הַרְצוֹן בְּלִבְד

as our Sages said (Avos 2:4): “Nullify your will before His will...”

כְּמֵאָמַר רַז"ל (אָבוֹת ב' ד'): "בְּטוּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ
 כו".

And the reason is based on the well-known idea: that it is impossible for any level of generation (birth) from something to something

וְהַטַּעַם הוּא עַל פִּי הַיְדוּעַ שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת שׁוּם
 בְּחִינַת הוֹלְדָה מִיֵּשׁ לֵישׁ

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

meaning: when one entity is still in its state of being, it cannot generate from itself another new being, unless the original being becomes nullified,

דהיינו: כְּאֶשֶׁר עֲדִיין בְּחֵינַת יֵשׁ הוּא לֹא יוֹלִיד מִמֶּנּוּ מְצִיאוֹת יֵשׁ אַחֵר, בְּלִתי אִם לֹא שְׂיִבְטֵל מְצִיאוֹת הַיֵּשׁ הָרֵאשׁוֹן וְיָבוֹא לְבְחֵינַת "אֵינ" אֲזִי יוֹלִיד וְיִצְמַח מְצִיאוֹת יֵשׁ אַחֵר.

just as we see naturally in the growth process of a seed planted in the earth:

כְּמוֹ שְׂאֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּטֻבֵּעַ תּוֹלְדוֹת הַצְּמִיחָה מִן הַגֶּרְעִין הַנִּזְרַע בְּאֶרֶץ:

so long as the seed remains whole in its state of being, it produces nothing;

שְׂכַאֲשֶׁר עֲדִיין נִשְׂאָר יֵשׁוֹת הַגֶּרְעִין בְּשְׁלֵימוֹת, כְּמוֹ שֶׁהוּא לֹא יִצְמִיחַ מְאוּמָּה.

only when it decays in the ground and becomes as if it never was, then it will generate and grow with increased abundance.

אֲלֹא רַק כְּאֶשֶׁר יִרְקַב הַגֶּרְעִין בְּאֶרֶץ וְהִיָּה כְּלֹא הִיָּה אֲזִי יוֹלִיד וְיִצְמִיחַ בְּתוֹסֶפֶת מְרוּבָּה.

And this is because through rotting it becomes a state of ayin, and then the growth power of the earth enclothes itself in it, producing growth beyond measure.

וְהֵינּוּ: לְפִי שְׁעַל יְדֵי הַרְקָבוֹן נִעֲשֶׂה בְּחֵינַת "אֵינ", וְאֵז דְּוָקָא יִתְלַבֵּשׁ בּוֹ כַּח הַצּוֹמַח שְׂבֹאֲרֵין וְיִצְמִיחַ מִמֶּנּוּ בְּתוֹסֶפֶת רַבָּה הַנִּיָּה חֲדָשָׁה.

But when it is still in its state of yeshus (independent being), no new emergence can come from it.

מֵה שְׂאֵינ פֶּן כְּשֶׁהוּא עֲדִיין בְּבְחֵינַת "יֵשׁ" לֹא יִהְיֶה מִמֶּנּוּ הַתְּהוּוֹת.

And so too our Sages said regarding the hatching of a chick from an egg that it's only "a clump of earth," a worthless shell, at first.

וְכֵן אָמְרוּ רַז"ל בְּיִצִיאַת הָאֶפְרוֹחַ מִן הַבֵּיצָה כִּי "אֵינ" גְּבִיל עֲפָרָא בְּעֵלְמָא הוּא.

And similarly, this is understood in the service of the heart: that in order to transform the traits

וְכֵן כְּמוֹ כֵּן יוֹבֵן בְּעִבּוּדָה שְׂבֵלֵב לְהַפִּד הַמַּדּוֹת:

it is impossible to transform traits from one extreme to another which is a new birth, to become a new being and creation, such that all traits are transformed into love of Hashem

שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְהַפִּד הַמַּדּוֹת מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה שֶׁהוּא בְּחֵינַת תּוֹלְדָה חֲדָשָׁה לְהִיּוֹת בְּרִיָּה וְהוּיָה חֲדָשָׁה שְׂיִתְהַפְּכוּ כָּל הַמַּדּוֹת לְאַהֲבַת ה'

one cannot reach this level even with the drawing of great light unless first preceded by the nullification of will, called iskafya.

אֵינ זֶה אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת אֶפִּילוּ עַל יְדֵי הַמְּשֻׁכַת אוֹר הַרְבֵּה מִבְּלִי שְׂיִקְדָּם לְזֶה בְּחֵינַת בְּטוּל הַרְצוֹן הַנִּקְרָא "אֵתְּכִפְיָא".

That is, even just a single movement which is the nullification of the self: to nullify one's will even under compulsion,

דֵּהֵינּוּ: רַק תְּנוּעָה אַחַת וְהוּא בְּחֵינַת בְּטוּל עֲצָמוֹתוֹ, לְבִטֵּל רְצוֹנוֹ גַּם בְּהַכְרַח.

such that there is no sense of yeshus no independent ego and to do everything against one's nature and will.

וְלֹא יִהְיֶה בְּחֵינַת "יֵשׁ" לְעֲשׂוֹת הַכֹּל כְּטַבְּעוֹ וְרְצוֹנוֹ.

This is the level of "ayin", and only then can he, through the revelation of light, transform his traits.

זֶהוּ בְּחֵינַת "אֵינ", וְאֵז דְּוָקָא יוֹכֵל אַחֵר כֶּף עַל יְדֵי גִילּוּי אוֹר לְהַפִּד מַדּוֹתָיו.

But when he has not nullified his will first it is impossible for there to be transformation of traits.

מֵה שְׂאֵינ פֶּן כְּשֶׁלֹּא בְּטֵל רְצוֹנוֹ תְּחִלָּה אֵי אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת הַתְּהַפְּכוֹת הַמַּדּוֹת.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

Just like the metaphor that the growth power of the earth does not produce a new creation until the seed is first absorbed into a state of nothingness, as above.

וּכְמִשְׁלַל: שְׂאִין פֶּתַח הַצּוּמָח מֵהוּיָה הוּיָה חֲדָשָׁה עַד שֶׁיִּכְלַל הַגֶּרְעִין תְּחִלָּה בְּבַחֲיִנַת "אֵין" כַּנִּלְכָּד.

So too, it is impossible for there to be love of Hashem from the love of the other side, unless first preceded by the level of nullification.

כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת מִבְּחִינַת אֲהָבָה שֶׁבְּלְעוּמַת זֶה בְּחִינַת אֲהָבַת ה' אִם לֹא שֶׁתְּמַקְדִּים תְּחִלָּה בְּחִינַת בְּטוּל.

As it is written in Krias Shema: "Echad" and "Ve'ahavta" that first must come the level of mesiras nefesh in "Echad", the nullification in "Echad", and then through that comes "Ve'ahavta", with all your heart with both inclinations which is the level of is'hapcha.

וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּקִרְיַאת שְׁמַע: "אֶחָד" וְ"וְאָהַבְתָּ" שֶׁתְּמַתְחִלָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּחִינַת מְסִירַת נַפְשׁ בְּחִינַת בְּטוּל לְמְסִירַת נַפְשׁ בְּ"אֶחָד", וְאַזְּ עַל יְדֵי זֶה אַחֵר כִּי "וְאָהַבְתָּ" בְּכָל לִבְךָ בְּשֵׁנֵי יִצְרָיִךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֶתְהַפְּכָא" הַנִּלְכָּד.

And this is the concept of matzah, which they were commanded to eat during the first week of the Counting [of the Omer], and even before the counting,

וְזֶהוּ עֲנִין הַמַּצָּה שֶׁנֶּצְטוּי לְאָכּוֹל בְּשָׁבוּעַ א' שֶׁל הַסְּפִירָה וְגַם קֹדֶם הַסְּפִירָה,

because matzah is the level of iskafya and bitul (self-nullification).

כִּי מַצָּה הִיא בְּחִינַת אֶתְהַפְּכָא וּבְטוּל.

For matzah has no inflation it does not rise and expand

כִּי הַמַּצָּה אֵין בָּהּ הִתְנַשְּׂאוֹת לְהִיּוֹת נוֹפֵחַ וְעוֹלָה.

because all leaven and chametz is the swelling of the dough, which becomes lifted and exalted elevating itself and this is the state of yeshus (ego).

כִּי כָּל שְׂאוֹר וְכָל חֲמֵץ הוּא נִפְיַחַת הַעִיסָה שֶׁנֶּעֱשִׂית "רָמָה וְהִגְבָּהָה" שֶׁמִּגְבִּיָּה עֲצָמוֹ וְהוּא בְּחִינַת "יֵשׁ".

But matzah is that which has no swelling or elevation at all only the level of lowliness and humility,

אָבָל הַמַּצָּה הִיא שְׂאִין בָּהּ שׁוּם נִפְיַחוֹת וְהִגְבָּהָה רַק בְּחִינַת גְּמוּכוּת וְשִׁפְלוּת.

and this is the level of nullification of will mentioned above, and iskafya,

וְהוּא בְּחִינַת בְּטוּל הַרְצוֹן הַנִּלְכָּד וְאֶתְהַפְּכָא.

which is the absence of the expression of his desires and sense of being only to be in a state of ayin and bitul the opposite of swelling and pride.

שֶׁהוּא הַעֲדָר הַתְּפִשְׁטוֹת רְצוֹנוֹ וְיִשׁוּתוֹ רַק לְהִיּוֹת בְּבַחֲיִנַת "אֵין" וּבְטוּל הַפֶּה הַנִּפְיַחָה וְהִתְנַשְּׂאוֹת.

Furthermore, matzah has no taste, unlike chametz.

וְעוֹד זֹאת יֵשׁ בְּמַצָּה שְׂאִין בָּהּ טַעַם כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּחֲמֵץ.

And this is interdependent as is known that one who has no pride does not seek pleasure in his service.

וְהָא בְּהָא תְּלִיָּא כְּנוֹדַע שְׁמִי שְׂאִין בּוֹ הִתְנַשְּׂאוֹת אֵינוֹ רוֹצֵה לְמִצּוֹא טַעַם בְּעַבְדוּתוֹ.

And this is the level of iskafya and bitul where there is no taste and pleasure,

וְהוּא בְּחִינַת אֶתְהַפְּכָא וּבְטוּל שְׂאִין בְּזֶה טַעַם וְתַעֲנוּג.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לחמא עניא 5594/1834

for he is suppressing his inclination and doing the opposite of his desire.

לְהַרְי הוּא כּוֹבֵשׁ יְצָרוֹ וְעוֹשֶׂה הֶפֶךְ תַּאֲוָתוֹ.

Therefore, matzah is called lechem oni (bread of affliction), lachma anya,

"לְכוּ נִקְרְאת הַמַּצָּה "לֶחֶם עֲנִי", "לֶחֶם עֲנִיָּא

which is the level of submission and lowliness the level of "My soul shall be as dust to all," as will be explained.

שֶׁהוּא בְּחֵיבַת הַכְּנֻעָה וְשִׁפְלוּת בְּחֵיבַת "וְנַפְשִׁי כְּעָפָר לְכָל תְּהִיָּה" כְּדִלְקָמֶן.

Also, "oni" (affliction) is related to the term "inui" (affliction), as in (Bereishis 16:9): "You refused to be afflicted,"

וְגַם: "עֲנִי" לְשׁוֹן "עֲנוּי", כְּמוֹ (בְּרֵאשִׁית ט"ז ט'): "מֵאֲנִית לְהִתְעַנּוֹת",

for it is the level of iskafya.

מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּחֵיבַת אֲתַפְּכִיָּא.

And through this, one is able to then reach the Counting of the Omer, which is the level of is'hapcha, as explained above.

וְלָכוּן עַל-יְדֵי זֶה יוּכַל לְבוֹא אַחַר כֵּךְ לְסִפִּירַת הָעֹמֶר שֶׁהוּא בְּחֵיבַת "אֲתַהֲפֹכָא" כַּנִּזְכָּר.

And through this, he can afterward come to the receiving of the Torah.

וְעַל-יְדֵי זֶה יוּכַל לְבוֹא אַחַר כֵּךְ לְקַבֵּלַת הַתּוֹרָה.

And this is what it says: "Let my soul be as dust to all open my heart in Your Torah" (Berachos 17a):

וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרַכּוֹת י"ז א'): "וְנַפְשִׁי כְּעָפָר לְכָל תְּהִיָּה פֶתַח לְבִי בְּתוֹרַתְךָ

that through "My soul as dust", the level of lechem oni, as above, one can come afterward to is'hapcha,

שֶׁעַל-יְדֵי "נַפְשִׁי כְּעָפָר" בְּחֵיבַת "לֶחֶם עֲנִי" הַנִּזְכָּר, "יוּכַל לְהִיּוֹת אַחַר כֵּךְ בְּחֵיבַת "אֲתַהֲפֹכָא

and to be face-to-face in receiving the Torah and this is: "Open my heart in Your Torah."

וְלִהְיוֹת פָּנִים בְּפָנִים קַבֵּלַת הַתּוֹרָה וְזֶהוּ: "פֶתַח לְבִי בְּתוֹרַתְךָ".

And behold, the explanation of the matter "And my soul shall be as dust... open my heart..." is that the main foundation of receiving the Torah is specifically through "and my soul shall be as dust", which is the level of iskafya, the bread of affliction of matzah.

וְהִנֵּה, בִּיאֹר עֲנִינוּ "וְנַפְשִׁי כְּעָפָר כּוֹ' פֶתַח לְבִי כּוֹ" מְבוֹאָר שֶׁעֵיקָר יְסוּד קַבֵּלַת הַתּוֹרָה הוּא דְנִקְא עַל-יְדֵי "וְנַפְשִׁי כְּעָפָר", שֶׁהוּא בְּחֵיבַת "אֲתַפְּכִיָּא", "לֶחֶם עֲנִי" דְּמַצָּה.

For behold, in this level iskafya it is higher than the level of is'hapcha,

כִּי הִנֵּה, בְּבַחֲיָנָה זֹאת בְּחֵיבַת "אֲתַפְּכִיָּא" הִיא לְמַעְלָה מִ"מְבַחֲיָנַת "אֲתַהֲפֹכָא

for although he has not yet transformed the traits, nevertheless, there is in this the aspect of absolute bittul (nullification)

כִּי אַף שֶׁאִינוֹ מְהַפֵּךְ אֶת הַמִּדּוֹת עֲדִינּוּ, מִכָּל מְקוֹם הָרִי יֵשׁ בְּזָה בְּחֵיבַת הַבְּטוּל מִכָּל וְכָל

for he nullifies himself to do everything opposite his desire.

שֶׁהָרִי מְבַטֵּל עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל הֶפֶךְ תַּאֲוָתוֹ

In contrast, in the level of is'hapcha, although it has a superior quality that he despises evil still, it does not contain as much bittul of will,

מֵה שֶׁאִין כּוֹן בְּבַחֲיָנַת "אֲתַהֲפֹכָא", אַף שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַעְלָה יְתוּרָה שְׂמוּאֵס בְּרַע אָבֵל אִין בְּזָה כֹּל כֵּךְ בְּטוּל רְצוֹן

for he does not need to fight his will, etc.

שֶׁהָרִי אִינוֹ צָרִיךְ לְכַבֵּשׁ רְצוֹנוֹ כּוֹ'

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

And also, from the perspective of this arousal from below, in the level of bittul, where he removes himself entirely and this is the level of iskafya

וגם, מצד "אתערותא דלתתא" זו בבחינת "בטול"
 "שמשלק עצמו מכל והוא בבחינת "אתכפיא",

it arouses an arousal from above from the level of Sovev Kol Almin,

מעורר "אתערותא דלעילא" מבחינת "סובב כל
 "עלמין",

which is also the idea of His essence removing itself to enliven the spirit of the lowly and the crushed of heart, etc.

שהוא גם כן ענין הסתלקות עצמותו ומהותו להחיות
 רוח שפלים ולב נדכאים כו'

Therefore, after the mesiras nefesh in "Echad" which is the level of bittul ha'ratzon mentioned above

לכן, אחר "מסירת נפש" ב"אחד" שהוא בבחינת
 "בטול הרצון הנ"ל",

it then extends into Baruch Shem Kevod Malchuso Le'olam Va'ed that is, to become a blessing and drawing down into His Kingship forever and ever.

נמשך להיות: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד",
 היינו: להיות ברכה והמשכה בבחינת "מלכותו
 לעולם ועד".

For "va'ed" is, in letter permutation, the same as "echad", and our Sages said:

כי "ועד" בחילופי אותון "אחד", ואמרו רז"ל

wherever it says "va'ed," it means no interruption i.e., that He is King, was King, and will be King with no end, etc.

כל מקום שנאמר "ועד" אין לו הפסק היינו: להיות
 בבחינת "מלך", "מלך", "מלך" עד אין קץ כו'

And in the soul, this means that there should not be fluctuations not during prayer and not after prayer throughout the day, for fluctuations come from the state of "he reigned and he died..."

ובנפש היינו: שלא יהיה בבחינת "שנויים" בתוך
 התפלה ואחר התפלה כל היום
 שהשנויים הם מבחינת: "וימלך... וימת", "וימלך..."
 "וימת"...

but with bittul ha'ratzon, no changes apply,

אבל בבטול הרצון לא שייך שנויים

unlike love, which fades and passes after prayer but nullification of will can persist the entire day, even in business dealings.

כמו באהבה שחולפת ועוברת אחר התפלה אבל
 בטול הרצון יכול להיות כל היום גם בעסק מסחור
 ומשא ומתן

It is thus understood that the level of itaruta de'letata from iskafya and nullification of will arouses above even more than is'hapcha,

נמצא מובן: שבחינת "אתערותא דלתתא" מבחינת
 "אתכפיא" ובטול הרצון מעורר למעלה יותר
 "מבחינת "אתהפכא",

which only arouses the level of Sovev Kol Almin.

"שמעורר רק בבחינת "סובב כל עלמין"

Thus it is understood that the level of eating matzah, "lechem oni" (bread of affliction), which is the level of iskafya, is an aspect of itaruta d'letata (arousal from below),

הרי מובן דבחינת אכילת מצה, "להם עני", בבחינת
 "אתכפיא" ענין האתערותא דלתתא מזה

which is a reflection of the level of great love ahavah rabbah in "b'chol me'odecha" (with all your might),

"הוא מעין בבחינת "אהבה רבה" ד"בכל מאדך",

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

which is higher than the level of is'hapcha in "b'chol levavcha"
(with all your heart),

"שהיא למעלה מבחינת "אתהפכא" ד"בכל לבבך",

like the superior quality of ba'alei teshuvah over complete
tzaddikim, as explained above in section 7.

ביתרון מעלת בעלי תשובה על צדיקים גמורים
וּכְמוֹ שְׁנֵתְבָאָר לְעֵיל אוֹת ז'.

And this level too is through iskafya, "lechem oni" of matzah.

ובחינה זו היא גם פן על-ידי "אתהפכא", "לקח עני"
דמצה.

Therefore, matzah is the primary strength for the Exodus from
Egypt,

וְלִכֵּן הַמָּצָה הִיא עֵיקַר הַכֹּחַ לִיצִיאַת מִצְרַיִם

which is the level of great love of "b'chol me'odecha",

"שְׁנֵהוּ בְּחִינַת "אהבה רבה" ד"מאדך",

and it is also the foundation of receiving the Torah,

וְגַם הוּא יְסוּד קַבְּלַת הַתּוֹרָה

as explained above in the interpretation of "And my soul shall be
as dust... then open my heart,"

כַּנְזָכָר לְעֵיל בְּכָרוּשׁ "וְנִפְשִׁי כָעָפָר כו' וְאַחַר כֵּךְ פָּתַח
כו'".

just as the level of "b'chol me'odecha", which is the essence of
the Exodus, is the preparation for receiving the Torah

כְּמוֹ שְׁבְחִינַת "בְּכָל מְאֹדךְ", שֶׁהוּא עֵיקַר בְּחִינַת
יְצִיאַת מִצְרַיִם הוּא הַכְּנֵה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה

as explained above, that the opening words of Hashem at Matan
Torah were: "Anochi... Who took you out of Egypt," etc.

כַּדְלַעִיל שֶׁפָּתַח דְּבָרָיו וְתִבְרַךְ בְּמַתַּן תּוֹרָה נֹאמַר:
"אֲנֹכִי כו' אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" כו'

However, nonetheless, after the level of iskafya, "lechem oni,"
and the Exodus from Egypt, there must follow the Counting of
the Omer,

אַבָּל מְקַל מְקוֹם, אַחַר בְּחִינַת "אתהפכא", "לקח
עני", וַיְצִיאַת מִצְרַיִם צָרִיף לְהִיּוֹת אַחַר כֵּךְ "סְפִירַת
הָעֹמֶר",

in order to come to receiving the Torah,

לְבוֹא לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה

For the concept of the Exodus from Egypt is the level and stage
of ba'alei teshuvah, which is higher than complete tzaddikim,

כִּי עֲנֵן יְצִיאַת מִצְרַיִם הוּא בְּחִינַה וּמְדֻרְגָה שֶׁל
"בעלי תשובה", שְׁלִמְעֵלָה מִצְדִּיקִים גְּמוּרִים

but teshuvah is temporary, momentary

אַבָּל הַתְּשׁוּבָה הִיא לְפִי הַשְּׁעָה

and afterward one must go from level to level.

וְאַחַר כֵּךְ צָרִיף לְלַכֵּת מְדֻרְגָה לְדֻרְגָה

And it is also known that the mochin (expanded awareness)
drawn down on the night of Pesach later withdraw,

וְגַם יְדוּעַ שֶׁהַמּוֹחִין שְׁנִמְשְׁכוּ בְּלֵיל פֶּסַח מִסְתַּלְקִים
אַחַר כֵּךְ

and they are then redrawn little by little,

וְאַחַר כֵּךְ מִמְּשִׁיכִים אוֹתָם לְאֵט לְאֵט

and this is through Sefiras HaOmer, which is the level of
is'hapcha, "b'chol levavcha," etc., throughout the 49 days of the
Omer.

וְהִינּוּ עַל-יְדֵי "סְפִירַת הָעֹמֶר" שֶׁהִיא בְּחִינַת
"אתהפכא", "בְּכָל לִבְבְּךָ" כו' כֵּל מ"ט יְמֵי הָעֹמֶר

And afterward, right before Shavuos, we read the portion "Se'u
es rosh kol adas B'nei Yisrael legulg'losam"

וְאַחַר כֵּךְ, לְפָנֵי שְׁבִיעוֹת קוֹרִין פְּרַשַׁת "שְׂאוּ אֵת
"ראש כל עדת בני ישראל לגלגלותם"

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

which is the level of great love beyond reason like “b’chol me’odecha” through the revelation of Kesser (the crown) on Shavuos,

הוא בחינת "אהבה רבה" שלמעלה מהשכל כמו "בכל מאדך" על-ידי גילוי הכתר בשבועות

as explained elsewhere.

כמו שכתוב במקום אחר.

(And it may be said that this level corresponds to the concept of “returning the tzaddikim through teshuvah,” etc.)

ויש לומר שבחינה זו היא כענין "לאתבא צדיקניא" (בתשובתא" כו).

And then comes the matter of receiving the Torah, etc.

ואז הוא ענין קבלת התורה כו'.

It is thus found that the level of “lechem oni”, the level of iskafya, is the foundation that brings about all the above levels and stages.

נמצא שבחינת "לקח עני", בחינת "אתפניא" הוא היסוד המביא לכל הבחינות והמדרגות הנ"ל.

And this is what our Sages said (Pesachim 36a): “Lechem oni upon which many words are spoken,” etc.

וזהו שאמרו רז"ל (פסחים ל"ו א'): "לקח עני שעונין עליו דברים הרבה" כו'.

And for additional explanation to understand how the superiority of itaruta d'letata in the level of iskafya can arouse higher above than the level of is'hapcha,

ולתוספת ביאור להבין איך מעלת "אתערוותא דלתתא" דבחינת "אתפניא" יהיה מעורר למעלה, "יותר מבחינת אתהפכא",

the idea is as follows: there are two types of elevation of mayin nukvin (feminine waters, spiritual arousal)

(הענין: כי יש שני מיני העלאות מ"ן (מיין נוקבין

the first is to the level of Memaleh Kol Almin, which is the level of Tikun (rectification);

הא' לבחינת "ממלא כל עלמין", שהיא בחינת "תיקון";

and the second is to the level of the Oros d'Tohu (Lights of Tohu), which is the level of Sovev Kol Almin, etc.

והב' לבחינת "אורות דתהו", שהיא בחינת "סובב כל עלמין" כו'.

And the nature of the mayin nukvin elevation to the level of Tohu is different from the elevation to the level of Tikun,

וענין המ"ן לבחינת התהו משנה מענין המ"ן לבחינת התיקון.

for behold, the entire essence of the level of Tikun is the abundance of vessels for the light

דהנה כל עיקר בחינת התיקון הוא ריבוי הכלים לאורות,

and this is truly the level of Memaleh, that each one receives according to his level,

והיינו ממש בחינת "ממלא", שכל אחד מקבל לפי מדרגתו,

and in this there are myriads upon myriads of differentiated levels

ובזה יש רבוא רבבות מדרגות חלוקות

so that there is a multitude of vessels from different kinds, for the sake of revealing the light.

ונמצא יש ריבוי כלים מכלים שונים לבחינת גילוי האור.

And the elevation of mayin nukvin to the level of Tikun, in order to generate many vessels,

ובחינת העלאות מ"ן לבחינת התיקון לעשות ריבוי כלים

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לחמא עניא 5594/1834

<p>this comes through the refinement (birur) of the 288 sparks from Tohu that fell into Sheviras HaKeilim (the shattering of the vessels).</p>	<p>הנה הוא בא מצד בחינת הבריורים דרפ"ח ניצוצין דתהו שגפלו בשבירת הכלים</p>
<p>And the matter of elevating the sparks is to raise them upward so that from them will come vessels in which the revelation of the Infinite Light may dwell.</p>	<p>וענין העלאת הניצוצות הוא להעלותם למעלה להיות מהם בחינת כלים לשפון בהם גילוי אור-אין-סוף</p>
<p>And this is the entire concept of Torah and mitzvos that were in Egypt</p>	<p>והיינו כל ענין תורה ומצות שהיו במצרים</p>
<p>for because of the exile, they were sunk in the 49 gates, etc.,</p>	<p>שמצד הגלות היו שקועים במ"ט שערי טומאה כו'</p>
<p>but through matzah there was aroused this revelation.</p>	<p>רק שעל-ידי המצה היתה התעוררות הגילוי הנה</p>
<p>If so, it is understood what was said: "This is the bread that our fathers ate in the land of Egypt"</p>	<p>אם כן, אושר מה שגאמר: "די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים"</p>
<p>for in essence they were in a state of Egypt and constriction,</p>	<p>שמצד עצם היו בבחינת "מצרים" ומצרים</p>
<p>but the revelation of Sovev Kol Almin was drawn through lachma anya, the level of iskafya,</p>	<p>רק שהיה גילוי "סוכב כל עלמין" על-ידי "לחמא", "עניא", בחינת "אתכפיא",</p>
<p>which itself arouses the level of Sovev, as explained above.</p>	<p>שהוא מעורר גם כן בחינת "סוכב" כנזכר לעיל</p>
<p>And similarly, even on the simple level, the explanation is that they were indeed commanded regarding the Korban Pesach, to eat it with matzos</p>	<p>וכן על פי פשוט התרוץ הוא שהרי נצטוו על "הקרבו פסח" על מצות ומררים יאכלהו</p>
<p>and this was before midnight, as is the halachah concerning the eating of the Korban Pesach.</p>	<p>ונה הנה קודם חצות לילה, כדון אכילת הפסח</p>
<p>If so, it must be that they ate the matzos while still in Egypt itself.</p>	<p>אם כן, על פירוש צריך לומר שאכלו המצות בהיותם במצרים מש</p>
<p>And that which it says (Shemos 12:39), "And they baked the dough into matzos... because it had not leavened,"</p>	<p>ומה שכתוב (שמות י"ב ל"ט): "ויאפו את הבצק עגת", "מצות כי לא חמץ"</p>
<p>this refers to matzos after midnight, as explained elsewhere at length.</p>	<p>זהו על מצות שלאחר חצות, כמו שכתוב במקום אחר באריכות</p>
<p>Based on this, it is also understood that the level of the Exodus and the above-mentioned great love came to them</p>	<p>נמצא על פי זה גם כן מוכן שבהינתן יציאת מצרים ו"אהבה רבה" הנ"ל באה אליהם</p>
<p>through the eating of matzah, lechem oni, which they ate while still in Egypt, as explained above.</p>	<p>על-ידי אכילת מצה, "לחם עני", שאכלו בעודם בבחינת מצרים, וכנ"ל</p>
<p>And this is what the verse means when it gives the reason: "Lechem oni... because in haste you left Egypt" (Devarim 16:3).</p>	<p>ונהו שאמר הכתוב הטעם: "לחם עני... כי בחפזון" (יצאת מארץ מצרים) (דברים ט"ז ג')</p>

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לחמא עניא 5594/1834

The explanation of “b’chipazon” (in haste) is explained elsewhere that it refers to fleeing from negative traits for when the traits are strong and one cannot fully transform them, the advice is at least to flee from them this is the level of iskafya.

ופירוש "בְּחִפְזוֹן" מְבוֹאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁהוּא עֲנִין בְּרִיחָתָם מִן הַמַּדוֹת הַרְעוֹת

שֶׁשָּׁשֶׁה־מַּדוֹת בְּתַקוּף וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּקֵּם מִכָּל וְכָל". "הַרִי הַעֲצָה לְפָחוֹת לְבָרַח מֵהֶם, בְּבִחִינַת "אֶתְכַפְּיָא

אִם כּוּ, "חִפְזוֹן" וְ"לָחֵם עֲנִי" עֲנִין אֶחָד הוּא

If so, chipazon (haste) and lechem oni (bread of affliction) are one and the same concept.

ופירוש "הָא לַחְמָא עֲנִיא" הִנֵּה שֶׁהִפְרִשׁ בֵּין חֵמֵץ וּמִצָּה אֵינּוּ אֶלָּא בֵּין ה" לַח"

And the explanation of “Ha lachma anya” is this: that the difference between chametz and matzah is only between a hei and a ches

וְהַחֲסִית מוֹרָה עַל מְקוֹר יְנִיקַת הַחִיצוֹנִים

and the ches alludes to the source of nurture for the external forces,

כְּמִבּוֹאֵר בְּהַקְדָּמַת הַזֹּהַר עַל פְּרִשְׁת בְּרֵאשִׁית בְּעֲנִין חו', וְט' שֶׁלֹּא הָיוּ בְּשִׁבְטֵים כּו'

as explained in the introduction to the Zohar, Parshas Bereishis, on the matter of the ches and tes not being found in the names of the tribes, etc.,

וּבְזֹהַר חֲלֵק ג' דָּף רַנִּיא עִיא עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים ס"ח ל'): "גָּעַר חֵית קָנָה... נָעֵץ קָנָה בָּיָם" כּו'

and in Zohar III, page 251a, on the verse (Tehillim 68:31), “Rebuke the beast of the reeds... He planted a reed in the sea,” etc.

שֶׁהוּא בְּחִינַת רִגְלֵי הַשְּׂמָאֵלִי שֶׁל הַחֲסִית וְהִיא יְנִיקַת הַחִיצוֹנִים מִבְּחִינַת "יָם", שֶׁהוּא הַמְלָכוּת וְהוּא סוּד יְרִידַת מַתָּן תוֹרָה

This refers to the left leg of the ches, which is the nurture of the external forces from the level of yam (sea), which is malchus and this is the secret of the descent at Matan Torah.

וְלָכֵן דוֹקָא הַיָּמִים מִצְּמִיחִין כּו' לְפִי שִׁיּוּרְדִים מִגְּבוּהַ לְנִמוּךְ לְמִטָּה מִטָּה כּו'

And this is why it is specifically water that causes growth, because water descends from high to low, etc.

אֲבָל בְּחִינַת מִצָּה הִיא שְׁמֵן הַחֲסִית נִעְשָׂה ה" פִּיהָ פְּתוּחָה בְּחֻכְמָה" (מִשְׁלֵי ל"א כ"ו), וְאִין מְזָה" יְנִיקָה לַחִיצוֹנִים

But the level of matzah is that the ches becomes a hei “Her mouth is opened with wisdom” (Mishlei 31:26), and there is no nurture from it to the external forces,

"כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִדוּר עַל פְּסוּק "מִזְמוֹר לַתּוֹדָה

as explained in the Siddur on the verse “Mizmor leTodah.”

וְזֶהוּ פִירוּשׁ "הָא לַחְמָא עֲנִיא" ה" מִמָּשׁ

And this is the meaning of “Ha lachma anya” it is the hei itself.

[NOTE Summary:

The Tzemach Tzedek addresses a fundamental contradiction: how can we say that matzah is “the bread that our fathers ate in Egypt,” if historically matzah was only eaten after leaving? His resolution opens a sweeping framework of avodah.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא עניא 5594/1834

Yetzias Mitzrayim is not merely geographic liberation, but an existential movement out of limitation. Mitzrayim represents all forms of גבול, constriction, including the structured limitations of even holy spiritual systems. The goal of Torah and mitzvos is to transcend these boundaries and draw down the infinite אור אין סוף (Infinite Light) beyond vessels.

This process unfolds through three ascending forms of love:

1. בכל לבבך – transforming even the yetzer hara (evil inclination) into love of Hashem. This is achieved through contemplation that all physicality is fleeting and only Divine vitality is real.
2. בכל נפשך – drawing down Divine revelation into the soul through Torah, binding the person to Hashem intellectually and spiritually.
3. בכל מאדך – absolute bittul, beyond measure, where the soul exits its own limitations entirely. This level accesses Essence, beyond even Sovev Kol Almin.

This highest level is associated with baalei teshuvah, whose transformation emerges specifically from darkness. Their יתרון comes from converting concealment into revelation, producing a more intense, boundless love than that of tzaddikim.

The key mechanism enabling this ascent is matzah, defined as לחם עוני, bread of affliction. Matzah represents iskafya, the suppression of ego and desire. Unlike chametz, which rises and expands symbolizing ego, matzah is flat, humble, and without taste, reflecting complete submission.

This iskafya is not a lower stage but a deeper one than transformation itself. Just as a seed must rot before it can grow, the self must first dissolve before true transformation can occur. Only through this bittul can one reach is'hapcha, the transformation of the animal soul during Sefiras HaOmer.

Thus, the process unfolds:

Matzah (iskafya, nullification) →
 Sefiras HaOmer (is'hapcha, transformation of middos) →
 Matan Torah (revelation of Anochi, Essence)

This explains why matzah was eaten already in Egypt. Even within the state of constriction, the כוח of transcendence was already present. The redemption begins not after leaving limitation, but within it, through bittul.

Therefore, every mitzvah recalls Yetzias Mitzrayim, because the essence of all avodah is to draw infinite אור beyond limitation into finite vessels, transforming existence itself.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הָא לְקַמָּא עֲנִיָּא 5594/1834

Practical Takeaway:

True growth does not begin with inspiration, but with restraint.

Before trying to “feel more,” “understand more,” or “transform,” the first step is iskafya. This means:

Pause before reacting

Do one thing against your impulse

Choose what is right over what is comfortable

This creates the space where real transformation can occur.

Matzah teaches that humility is not weakness but power. When a person stops inflating themselves, they become a vessel for something infinite.

Instead of waiting to feel inspired, act first. Set boundaries. Create structure. Make one small act of self-nullification daily. That is your personal Yetzias Mitzrayim.

From there, transformation will follow.

Chassidic Story:

The Tzemach Tzedek once encountered a chassid who complained that despite learning and davening, he felt no inner change. He expected that after years of עבודה (spiritual work), he should already feel elevated.

The Tzemach Tzedek responded with a simple metaphor:

“If you plant a seed and dig it up every day to see if it’s growing, it will never grow. First it must disappear completely into the earth. Only then can something new emerge.”

He explained that the chassid’s mistake was expecting transformation without first accepting dissolution. As long as the “self” remains intact, growth is blocked.

The chassid later testified that this changed his entire approach. Instead of chasing spiritual highs, he began focusing on small acts of restraint and humility. Over time, he experienced a deeper, more stable transformation than before.

The lesson was clear: real light comes only after a stage of hiddenness.

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הָא לְקַמָּא עֲנִיָּא 5594/1834

Therapeutic Psychological Integration (TPX)

Understanding Your Inner “Egypt”

Egypt is not a place. It is a psychological state. It is wherever you feel stuck, reactive, limited, or controlled by patterns you did not consciously choose. It is the version of you that says, “This is just who I am.”

The Tzemach Tzedek reframes growth: you do not break free by overpowering your limitations. You break free by stepping outside of them.

Why Willpower Alone Doesn’t Work

Most people try to change by intensifying effort. They push harder, think more, feel more. But this maamar introduces a counterintuitive principle:

Transformation does not begin with intensity. It begins with interruption.

Iskafya is that interruption. It is the moment you say no to your automatic self. That small pause is more powerful than a burst of motivation, because it shifts identity.

The Psychology of Matzah

Chametz represents the inflated self: reactive, defensive, driven by validation and comfort. Matzah represents a regulated self: grounded, non-reactive, stable.

When you act מתוך ביטול (from self-nullification), you are not suppressing yourself. You are disengaging from compulsive identity and creating space for conscious choice.

This is the foundation of all real change.

From Suppression to Transformation

There are two stages:

Stage 1: Iskafya

You do not yet love the good. You simply choose it anyway. This builds internal strength and flexibility.

Stage 2: Is’hapcha

Over time, your desires themselves shift. What once felt like effort becomes natural.

Most people try to skip Stage 1. That is why change does not last.

A Practical Exercise

Once a day, do one thing that your instinct resists but your higher self knows is right.

Examples:

Pause before responding in a tense conversation

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הָא לְקִמָּא עֲנִיָּא 5594/1834

Put away your phone when you want to scroll
 Choose discipline over comfort in a small way

Do not aim for dramatic change. Aim for consistency.

That single act is your “matzah moment.” It rewires your internal structure.

Modern Story:

A young professional struggled with anger in meetings. He would react quickly, interrupt, and later regret it. He tried techniques, breathing exercises, even therapy, but nothing stuck.

Eventually, he adopted a simple rule: in every meeting, he would wait three seconds before responding.

That was his iskafya.

At first, it felt unnatural and forced. But over time, something shifted. He noticed he was less reactive, more thoughtful, and even calmer internally.

Months later, he realized something surprising. He was no longer holding himself back. He simply no longer felt the same urge to react.

That was is'hapcha.

He did not become a different person overnight. He became a different person through one consistent act of self-nullification.

That is Yetzias Mitzrayim in real life. **END NOTE]**

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הא לקמא ענין 5594/1834

Tzemach Tzedek
Ohr HaTorah
Pesach
הָא לְחֵמָה עֲנִיָּא 5594/1834